

Török Gábor eleméz - Nyitott kérdés

2013 április 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Érdekes életet élnek a politikai közhelyek. Először rettenetesen innovatívak, látványosak, segítenek a megértésben – ekkor még nem is közhelyek, sokkal inkább felfedezések, értelmezések. Aztán egyre többen átveszik, használják, olykor megspórolják vele az érdemi választ, a gondolkozást.

S az, ami először ajtót nyitott, új látásmódot hozott, egyre inkább bezár, korlátoz, végül pedig valójában értelmét veszti.

Így vagyok mostanában ezzel a sokat emlegetett baloldali előválasztással. Amikor először mondták, mondtuk Mesterházy Attila és Bajnai Gordon sajátos küzdelme kapcsán, tényleg megmutatott valamit, ami talán nem volt akkor annyira egyértelmű. Az amerikai analógia segített megérteni, hogy bár a két ellenzéki politikus végső célja a kormányváltás, Orbán Viktor legyőzése, valójában most nem ez, hanem az első számú kihívó pozíciójának megszerzése köti le energiáikat. Amint világossá vált, hogy itt valójában az azonos oldalon álló jelöltek tétre menése – azaz nem megrendezett – rivalizálása zajlik, azt is lehetett tudni, hogy ebben a küzdelemben nagyon hasonló eszközöket használhatnak majd a szereplők, mint az előválasztási harcokban edző amerikai társaik.

Eleve tudták vagy megtanulták, hogy egy ilyen helyzetben az jár el okosabban, aki az amúgy létező konfliktusról kevesebbet beszél, aki együttműködőnek és nyitottnak mutatja magát, miközben természetesen gőzerővel azon dolgozik, hogy riválisa fölé kerekedjen. Mindezt ráadásul nem csupán azért teszi, hogy a saját táborán belül demonstrálja elkötelezettségét és elrejtse hatalmi céljait, hanem azért is, mert – ha végül megszerzi a belső győzelmet – szüksége lesz majd riválisának szavazóira, s minden bizonnyal riválisának valamilyen támogatására is.

Ez csak egy példa, amiben megmutatkozik a Mesterházy-Bajnai küzdelem előválasztási jellege, a hasonlóságok más tekintetben is kimutathatók lennének. Ugyanakkor van egy fontos, a küzdelem lényegéhez tartozó pont, ahol ez a sokat használt analógia inkább gátja, semmint támogatója a politikai helyzet megértésének. Egy „normál” előválasztásnak ugyanis mindig világos eljárásrendje, szabálya van. A felek többé-kevésbé előre tudják, hogy mit kell teljesíteniük a győzelemhez, ahogy azzal is tisztában vannak, hogy körülbelül mennyi idejük van a céljuk eléréséhez. Egyértelmű, hogy mennyi támogatót kell gyűjteniük, hány győzelmet kell aratniuk, s nagyjából az is, hogy hol a folyamat végpontja. Mindez szabályozottá, kiszámíthatóvá teszi a küzdelmet, a választókat, a megfigyelőket és a résztvevők számára egyaránt.

A magyar baloldal mostani előválasztása azonban nem ilyen formalizált, szabályozott küzdelem. A legfontosabb és egyre nagyobb hatással bíró jellemzője éppen az, hogy nem úgy működik, mint a világban ismert szabályos előválasztások. Nem tudni, hogy mi dönti el, nem világos, hogy mikor dől el. Vannak persze keretei: nagyjából tudható, hogy mikorra kellene eredményt hirdetni, de valójában a felek maguk döntenek el, meddig versengenek, s ad absurdum akár azt is megtehetik, hogy a várhatóan növekvő nyomás dacára sem fejezik be a küzdelmet, azaz nem állapodnak meg.

Márpedig, ha egy politikai versengésnek nincsenek rögzített szabályai, akkor mindenki ott és abban jeleskedik, versenyez, amelyben erősebbnek érzi magát. Bajnai a véleményformálókhoz szól, elfogadottságát mutatja, Mesterházy pedig szervezett pártjára és kampányerejére támaszkodik. Miután nem tudni, hol kell győzni a jelöltséghez, mindenki megtalálja a maga sikerét is: Bajnai egy időközi választást hoz példának, Mesterházy az összes többit. Egy dolgot azonban senki sem tud: hol, mikor és kik hirdetnek eredményt?

Így aztán ez az elválasztás inkább hasonlít egy „aki először megszólal” típusú játékhoz, ahol a felek valójában maguk döntenek el, hogy meddig játszanak, meddig bírják cérnával. Sok minden hathat közben rájuk: a közvélemény ítélete, a várakozások, párttársaik véleménye és persze leginkább annak tudata, hogy minél tovább húzzák, annál kevésbé valószínű, hogy akár összefogva is nyerhetnek. Ugyanakkor szinte minden pillanatban, talán még a legreménytelenebbnek látszóban is gondolhatják azt, hogy már csak egy kicsit kell kibírniuk a sikerhez, mert az ellenfél – a rá nehezedő nyomás hatására – bedobja majd a törölközőt. Egy ilyen helyzetnek – s ez most már ebben az esetben is egyre jobban látszik - csak a józan belátás, a végkimerülés vagy valamilyen külső kényszer vethet véget.

(Heti Válasz, 2013. április 4.)

<http://torokgaborelemez.blog.hu> - A Flag Polgári Magazin partnere

Ajánló